

SŁOWNICZEK POJĘĆ

BIBLIOTECZNYCH

bibliografia - uporządkowany spis dokumentów dobranych według określonych kryteriów, którego celem jest pełnienie funkcji informacyjnych.

beletrystyka - utwory literatury pięknej, głównie powieści, nowele, często o charakterze lekkim.

biblioman - niemiętny miłośnik, zbieracz książek

biblioteka - (od greckiego *bibliothēke*, gdzie *biblion* to książka) i oznacza zbiór książek i innych materiałów źródłowych. Biblioteka to instytucja społeczna, która gromadzi, przechowuje i udostępnia materiały biblioteczne oraz informuje o materiałach bibliotecznych swoich i obcych. W innym znaczeniu jest to także nazwa samego budynku, zawierającego zbiory biblioteczne. Oprócz samych zbiorów, często równie cennym źródłem informacji są ich katalogi.

biblioterapia - terapia wykorzystująca książki, polega na czytaniu określonych fragmentów książek w celu wywołania pożądanej reakcji.

biografia autora - dane dotyczące życia i twórczości autora książki.

czasopismo - wydawnictwo periodyczne, wychodzące w regularnych odstępach czasu, ale rzadziej niż gazety. Wśród czasopism wyróżniamy: wychodzące raz w tygodniu - tygodniki, raz na dwa tygodnie – dwutygodniki, raz w miesiącu - miesięczniki, raz na dwa miesiące - dwumiesięczniki, co trzy miesiące - kwartalniki, co sześć miesięcy - półroczniki i raz w roku - roczniki. Każde czasopismo ma swój stały tytuł i wygląd (czyli tzw. szatę graficzną). Posiada ponadto numerację ciągłą oraz niezbyt często zmieniający się format i objętość, zawierający materiały wielu autorów i określoną tematykę.

dedykacja - formuła napisana lub wydrukowana zwykle na pierwszej stronie książki albo tuż po tytule, w której autor, wydawca lub drukarz ofiarowuje komuś swoje dzieło.

fiszka - kartka do sporządzania notatek.

karta katalogowa - pojedyncza karta o ustalonych wymiarach, zawierająca najważniejsze dane o książce pochodzące ze strony tytułowej; powyższe informacje wpisuje się w odpowiednich miejscach.

indeks - skorowidz, spis pomocniczy, wykaz terminów, rejestr, wykaz haseł, nazw, nazwisk, umieszczony zazwyczaj na końcu książki; zestawiający według określonej kolejności (zazwyczaj alfabetycznej) elementy treściowe lub formalne i odsyłający za pomocą umownego wskaźnika (najczęściej liczby) do właściwego miejsca w tekście (strony, rozdziału, paragrafu, pozycji bibliograficznej itp.)

karta tytułowa - podaje podstawowe informacje o książce: autora, tytuł, nazwiska współtwórców książki, adres wydawniczy.

kartoteka - uporządkowany zbiór kart jednakowego formatu, zawierających informacje określonego rodzaju, zarejestrowane wg jednolitych zasad.

katalog - to spis obiektów, dokumentów należących do określonego zbioru, opracowany według ustalonych zasad.

katalog alfabetyczny - gromadzi opisy katalogowe książek ułożone w porządku alfabetycznym według haseł autorskich i tytułowych.

katalog biblioteczny - zawiera informacje o książkach i innych dokumentach znajdujących się w zbiorach biblioteki, w formie opisu na kartach katalogowych, uszeregowanych według ustalonych zasad (zazwyczaj według alfabetu).

katalog przedmiotowy - rejestruje wszystkie jednostki danego zbioru bibliotecznego szeregując karty katalogowe poszczególnych dokumentów wg haseł przedmiotowych, charakteryzujących tematykę dokumentu.

katalog rzeczowy - gromadzi dokumenty biblieczne według treści - tematów i sposobu ich ujęcia. Z katalogów tych korzystamy, kiedy potrafimy określić temat (katalog przedmiotowy) lub dziedzinę (katalog systematyczny - UKD).

katalog tytułowy - rejestruje wszystkie jednostki danego zbioru bibliotecznego w porządku abecednym, jednak podstawą szeregowania jest tytuł dzieła.

obwoluta (łac. *obvolvere*, okrywać) - papierowa okładka zakładana na właściwą okładkę książki, posiadająca zagięte brzegi (skrzydełka) zachodzące na wewnętrzne strony okładek, stosowana w oprawie twardej. Jest drukowana tylko z jednej strony, stanowi ochronę okładki oraz spełnia funkcje informacyjno-reklamowe.

spis treści - zestawienie zawartości książki (z oznaczoną stroną lub stronicami zawierającymi dany temat).

sygnatura - symbol literowy informujący, w którym miejscu w bibliotece znajduje się dana książka.